

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, L. 17.

Izhaja vsak dan, izvemski nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 254.

Ljubljani, v petek 6. novembra 1891.

Letnik XIX.

Odkod — kako — kam?

II.

„Novice“ in „Slovenski Narod“.

Poslej je kazal „Narod“ odločno svojo barvo, in dregal sedaj v tega, sedaj v onega neljubega mu odbornika. Zlasti Costa je zgubil vso milost pri „Narodovi“ gospódi. In zakaj? Mož je bil preveč — klerikalen! Svoje odločno konservativno-narodno mišljenje je izjavil slovesno ob raznih prilikah. Tako je govoril 15. julija 1871 na shodu avstrijskih domoljubov na Dunaju o treh sovražnikih avstrijskega patriotizma, ki so: prusizem, liberalizem in laž. Rekel je med drugim doslovno: „Naš drugi sovražnik so sedanje tako zvane svobodne ali liberalne ideje. A prosim, da me ne zamuzete napak. Prava svoboda ni naš sovražnik... A današnji liberalizem ni svoboda; on je temveč nasilstvo. Liberalci stvarjajo ali popolnoma nezrela, ali morebiti teoretično prava načela; ali oni ne preiskujejo, so-li ta načela dejansko tudi izpeljiva, ali so našim razmeram in potrebam primerna. In tako se ta načela brez vsakega premisleka za večne resnice proglašajo, narodom proti njihovi volji vrivajo, in obsodi se vsakdo, ki se predrzne drugače misliti. To pa ni svoboda, to je nasilstvo najhujšega in najgršega absolutizma“ itd.

Tako odločne izjave, seveda „Narod“ ni mogel strpeti. Kakor dela sedaj z duhovniki, tako je jel sumničiti i o njegovem domoljubju in isti „Narod“, ki je pred par leti tako častno pisal o Costi, sedaj ni vedel, kako bi se zadosti znesel nad njim. Zlobnim in neprestanim napadom na svojo čast je odgovoril vrli mož v „Novicah“ I. 1873. (št. 42). Tu piše med drugim: „Današnji ‚Narod‘ ni več ‚Narod‘ od 1868. leta; on se boruje pod novo zastavo, z drugimi sredstvi i za vsa druga načela“. (Gospóda, ali čujete? Kdo se je izneveril staremu programu?)

Costa se zagovarja dalje: „Tega pregreška se pa prav rad krivega spoznam, da sem ud katoliškega društva, i še več: da sem med ustanovniki tega društva, kajti prav živo sem prepričan, da bode to društvo čedalje bolj potrebno nasproti tistemu laži-liberalizmu, ki na vsak način hoče iztrebiti vero iz srca našega ljudstva, i zaradi tega laja zoper duhovščino, zoper škofo i papeža, zoper cerkveno premoženje in zoper cerkvene obrede. Zovejo se ti ljudje liberalce, pa so najhujši tirani, ker hočejo silo delati naši vesti i cerkev tlačiti... Brez strahu i brez hinavstva se spoznavam za katoličana!“... „Obrekovalci moji so skovali tudi laž, da je dr. J. Bleiweis duševno od mene odvisen! Da se slovenski časnik ne sramuje za naš narod vsestransko najbolj zasluženega moža tako nesramno i lažljivo žaliti, to je karakteristično znamenje za „Narod“ in njegove pisatelje. Seveda, te laži tudi „Narod“ sam ne verjame. Ali njemu gré le za škandalin zasramovanje tistih móž, ki ne stopijo v njegov tabor... Z največjim spoštovanjem gledam jaz na dr. Bleiweisa, z največjim prepričanjem poslušam njegove besede, ter se srečnega čislam, da v najnovejših vprašanih političnih in družih sva enacega mišljenja. Njemu in meni pa je le predobro znano, zakaj znana klika tako rada pisari o onej „odvisnosti“ dr. Bleiweisa; zato pa se silno motite, ako mislite, da dosežete kedaj svoj namen.“... „Bolj kakor puhlih fráž ‚svobode‘ in ‚omike‘, treba nam je složnosti, edinosti v hudi borbi sedanjega časa. Z veseljem sem delal i delam za svoj narod, rad pa prepustim težavno bojišče vsakemu drugemu, ako mene narod naš več ne potrebuje. Svojega prepričanja pa ne bodem nikdar in po nobeni ceni predrugačil in zmerom zvest ostal našemu geslu, ki je resnično cel program: Vse za vero, dom, cesarja!“

Tako je bilo torej s Costo. Nič maj nego nad

tem se je znašal „Narod“ nad drugimi „klerikalci“. Bilo bi jako zanimivo, ko bi vse to zbrali in zapisali, toda snov bi se nagromadila. Misli si lahko vsakdo sam, ker znano je, za kaj vse je „Narod“ zmožen.

Vrhunec pa je dosegla strast in besnost te gospode proti veri in cerkvi v onem zloglasnem spisu, s katerim je hotel „Cismontanus“ usta zamašiti „ultramontancem.“ Nagromadil je v njem vsa zgodovinske laži in obrekovanja, kolikor so si jih mogli kedaj izmisliti o katoliški cerkvi in papežih najzlobnejši klevetniki sv. vere, zagrizeni židje, luterani e tutti quanti. In to do skrajnosti podlo in nesramno šušmarijo, katera je bila poleg tega nakitena kot strogo učenjaška razprava, drznil se je „Narod“ celo ponatisniti v posebnih zvezkih. (Sram nas je, da bi povedali naslov te spake, a starejši čitatelji se bodo spominjali tega spisa.)

Temu viharju v domovini je pritegnila maščevalno še burja z Dunaja: Seveda, borba ni mogla miniti brez onega dunajskega Borisa Nemirana, ki si je domišljeval, da bo s svojimi podlimi „dunajskimi soneti“ vsem zaslužnim, v borbi za domovino osivelim, a njegovi milosti neljubim možem „sapo zaprl.“ „Danica“ in „Novice“ sta namreč ožigosala njegove, s tujih zelnikov v slovensko slovstvo zaneseno plode, ki se prav nič ne strinjajo z zdravim duhom in značajem slovenskega naroda. Dr. Ulaga (Kalophron christianus.) po „Zvonovi“ izjavi „eden najpogumnejših boriteljev za pravice naroda slovenskega na Spodnjem Štajerskem“, se je dvignil zoper potujčevanje narodnega duha po Stritarju. In zato je bral le-ta kar po vrsti levite vsem, ki niso hvalili njegovih del. Za vzgled navedem ta le uvodni sonet:

„Ne bo še konca? Zdaj mi je zadosti!
Do vrha jeza mi je prikripela.
Quos ego! da bi vse vas grom in strela!
Posluh! jaz hočem eno vam zagosti.“

O da imel bi človek roki prosti!
Gorjača bi okrog ušes vam pela;

LISTEK.

Sprehodi po praški razstavi.

Napisal Tinotov Grog.

(Dalje.)

Koliko je bilo pač tu rečij, katerih si vsaka gospodinja, če jih je videla, v kuhinjo želi, stvari res vseskozi praktičnih: nožič, ki z enim koncem iz hruške, jabelka, krompirja ali česar si bodi enacega izrastek izreže, z drugim koncem prav čedno, toda varčno lupi, z votlino v sredi pa tankih drobljencev usreže; stroj matuč, ki iz mleka ali beljaka pene natepe, stroj, s katerim se testo na enake dele razdeli ali v zaželeno oblike spravi; bét, ki meso natepe, da je bolj krhko; raženj, vrteč se, kakor je mesu, ki se peče, potreba; ročni mlin, škarje, sito za moko — vse nove iznajdbe, vse patentirano! Koliko toaletnih pripomočkov, lepšalnih sredstev in drugih stvari za domačo rabo: samobrivni stroj, šivilni stroj, ki gredóč piše ali riše v platno, ruto ali obleko, brez vzorca; stroj za pletenje, enak za vezenje, samodržéce gumbe, likalnik za čevlje, ponarejeni dragoceni kamni, patentiran pihljač; ročaj za ženske, kateri se k glavi pritisne, samo enkrat lase zavije in najelegantnejša frizura je gotova; živček, s katerim slepec lahko nit vdene; če si žel

mimo zaloge parfumov, pritisnila je „hezká holka“ na gumbico patentirane sikalnice in širok žarek vijolčinega parfuma razpršil se je váte — vse nove iznajdbe, vse patentirano. — Sila rad bi bil vsega tega svoji ženi nakupil za „kolače“, toda žal, da mi Bog do sedaj še ni dal žene.

Drugačnega blaga, kakeršnega se potrebuje v hiši, hramu ali na vrtu, je bilo tu tako mnogoličnega, da je skoraj ni domače stvari, kateri bi tu ne bilo para — z umnim poboljškom: celo pohištvo za več sob, katero se večina lahko na male dele vsak-sebi vzame in brez škode in truda zopet sestavi; tehtnice, stalne in na kolesih premakljive, lesen kozarec, razdeljiv na male kose, odpiralci in mašilci sklenicam; stroj za pranje s kontrolnim aparatom, peči, ki lastni dim same povžijejo, parni šivilni stroj, blagajnice, varne pred požarom in tatovi, listnica za denar, varna pred zgubo in pred tatom (le take še treba, ki se sama napolni, kadar poide drobiž); umetne ključavnice, svedri za vrtenice itd. itd., vse nove iznajdbe!

Večjih gospodarskih, obrtnijskih in drugih strojev bilo je vmes mnogo takih, kakeršnih poprej še ni bilo nikjer videti, gotovo pa vseskozi še le kratek čas poznanih. Bil je tu od profesorja Heinza v Brnu izdelani telurium (prav za prav lunarium), ki pred oči natakno vsakodobno lunino resnično in solučno

navidezno stališče; stroj za žetev, ki požeto sam v snope razdeli in poveže; jamšarice (rudokopske svetilnice), varne pred eksplozijo; tkalni stroj, ki za Kneippovske srajce platno, vreči podobno, tako naglo tke, da se kar vali; lesen dimnik, ventilator „Victoria“, ki zrak v sobi razsopari in po posebni naredbi zopet namoči; voz s patentirano zavornico, zbirke najnovejših kirurgičnih aparatov, naočniki za tovarniške posle, ki oči branijo; krinka, ki celi obraz prahu varuje, respirator, mehanični peresni držalec, vžigalni stroj za steklene ali drugačne plošče, stroj za pisanje, stroj, ki kovane denarje razločuje, ogenj gaseči stroj itd. itd., vse nove iznajdbe, vse patentirano!

Kakor mora človek, take reči opazujoč, občudovati bistroumnost onih, ki so jih izumili, skoraj še bolj čuditi se mora imenom, katere iznajdljiva glava svojim umotvorom da; v tem oziru niso učenjaki in tehniki nikdar v zadregi, le da po imenu prav redkokedaj lahko posnameš, kaj je in čemu ima stvar služiti. Med navedenimi in navedenimi stroji iz tega oddelka bili so nekateri tako-le krščeni: Baby - Alpha - Separator, Baby - Lactocrit, Bistouris, Trieur, Perforiere, Calorifer, Dextrose, Massey - Toronto, Hilophilos, Kinkempois - Angleur — bolj učeni imen skoraj ne morejo imeti — vse najnovejše /znanjbe, vse patentirano!

Doklej, drhal ti črna, boš norela?
Dovolj je sleparije in nerosti.

Sramota, sveta jesa me pretress;
Slovenel smo potrpečljivi ball,
Ne pride se prelitrno nam do mesa.

A zdaj počivajo naj drugi posli,
Zagosti čem v kosmata vam ubesa,
Potem razbijem vam ob glave gosli."

Iz tega vzgleda sklepajo čitatelji laško, kakšni so ostali soneti, v katerih pika kakor razdražen gad Bleiweis, Costo, Jerana, Praprotniška, Lesarja, Ulega Marna idr.

"Novice" so l. 1872. čisto spoprijele se z "Narodom," ki je postajal vsak dan zlobnejši. Primerjaj sledeče članke v "Novicah": "Dopisniku od Save v "Slov. Narodu" o Matici in Narodni tiskarnici." "Matična tiskarnica in pa razprava o njej v odborovi seji 9. jul." "Matične knjige in zemljevidi." "Pred volitvami v odbor Slovenske Matice." "Na adresu "Slov. Naroda." "Dr. Razlagu." "O Chabrusu Matičnem." "Slov. Narodu naša zadnja beseda itd."

Liberalci so se posmehovali "Novicam" in jih nazivali porogljivo "stare." Nato je odgovoril Bleiweis med drugim: "Stare Novice — to je priljubljen izraz vsem tistim mlado slovenskim časnikom, ki od danes do jutri živijo, pa vendar sami na vse kriplje in celo z umazanimi sredstvi delajo na to, da bi se pri življenju ohranili od leta do leta ter bi radi Metuzalemovo starost dosegli, da bi le — mogli. Po čemur tedaj nekateri pisarji na vso moč hrepenijo, da bi podaljšali starost svojim listom, to, mislijo, da je psovka, "Novicam", ki bi se nesrečne čutili, ako ne bi z enim listom na različnem polji, ki ga one obdelujejo, narodu našemu več koristile, nego taki časniki s celo rajdo svojih listov, ki samo od škandala živijo."

Iz Hrvatske.

(Izviren dopis.)

Zdaj, ko se je na naši gospodarski izložbi videlo, kako stojimo v gospodarskem pogledu, sklicala je vlada prvokrat takozvane kulturne svetovalce iz vse dežele na posvetovanje v Zagreb, da izve tudi njihovo mnenje v gospodarskih zadevah.

Veliko je takih zadev, ki se morajo nemudoma rešiti, če se hoče narod rešiti popolnega propada. Prvo je vprašanje filokserno. Trtna uš se je po Hrvatskem in po Slavoniji že tako razširila, da so neokuženi kraji, skoro bi rekli, že prave zelenice v puščavi pokončanih vinskih gorice.

S strahom gleda naš kmet v bodočnost, kako bode prehranil svoje ter plačeval davek. Tukaj je treba odločne in hitre pomoči. Predolga posvetovanja še posebej sestavljene filokserne komisije so prav male koristi, ker se dejanjsko v tem pogledu premalo stori.

Dozdaj so si mogli samo premožnejši graščaki in neki drugi posestniki prepovedati svoje vinograde z ameriško trto, ki pri nas izvrstno uspeva, dočim je kmet popolnoma opustil svoje vinograde, ker nima sredstev za obnovitev.

Tukaj bi morala dežela nekaj več storiti ter žrtvovati od svojih dohodkov. Zdaj bi bilo to tudi

mogoče, ko bi se jeden del od presežkov zemljiške odveze v to uporabil, kar se pa menda ne bo zgodilo, ker zdaj se pripoveduje, da bodo vse svote v znesku 1,200.000 gld. uporabili za ceste po Slavoniji in pa za kaznilnice v Mitrovici.

Skupščina zahteva sleer hitre pomoči za vinočrepe, bode li uslišana, dokazala nam bode bodočnost.

Med mnogimi drugimi vprašanji je pa še posebne važnosti za našo deželo naseljevanje iz tujih dežel. Žalostno je v vsakem pogledu, da domače prebivalstvo v Slavoniji gine, a tujstvo pa se tukaj čim dalje bolj širi. Slavonija je rodovitna zemlja, a vendar se naš narod ne more vzdržati, še manj pa napredovati. Naseljeni tujeji si pa kmalu pomagajo. Kje je vzrok temu pojavu?

To vprašanje je razpravljala omenjena skupščina dlje časa, ter se konečno izjavila, da je poleg drugih vzrokov propadanja našega naroda kriv nepravilni davčni sistem in pomanjkanje verezijskih zavodov.

V novejšem času se razprodaja po Slavoniji neizmerno mnogo kmetij zaradi zaostalih davkov. Po navadi kupi na dražbi posestvo sam érar, a prejšnji posestnik prevzame svoje poprejšnje posestvo v najem, érar mu odpiše pa samo toliko od dolga, za kolikor je posestvo kupil, a ker je dolg po navadi večji, mora ga najemnik nadalje plačevati, ter ostane tako večni dolžnik.

Če kupi kdo drugi posestvo v last, prepusti mu ga érar, če tudi ni dobil vse svote za davek.

Na tak krivičen način sevoda mora giniti domače prebivalstvo. Zatorej je skupščina sklenila, da se vlada nemudoma obrne do finančnega ministra, naj bi v tem pogledu oblasti opozoril na krivice, ki se godé narodu, in da bi se tako ravnanje neredbenim potom ustavilo.

Če se to ne zgodi, bodo morali pa hrvatski poslanci na ogerskem saboru v tej zadevi odločno zahtevati, da se jednako in pravično ravna z vsemi posestniki v istej deželi.

Z druge strani pa je silno potrebno, da se uvedejo pri nas taki veresijski zavodi, kjer bode dobil posestnik brez velikih stroškov lahko posojilo. Dozdaj si izposojuje naš kmet potreben denar večji del pri židovskih oderuhih, pa si morete lahko misliti, kako žalostno je stanje našega neučenega naroda. Žid ga guli in odira na vse strani, pa si ne more pomoči, nego propada, dokler mu oderuh ne vzame posestva.

Da se tudi v tem pogledu kaj stori, sklene skupščina, da naj se pošlje večšak v Gorenjo Avstrijo ter tamkej prouči takozvane Reifeisenove posojilnice, ter potem izdela osnovo, kako bi se dale pri nas uvesti.

Čudno je, da so prišli naši gospodarski svetovalci še le zdaj do tega sklepa, ko vendar že tako dolgo taki zavodi obstojé po drugih deželah, celo v sosednih slovenskih, posebno pa še na Češkem in Moravskem, kjer bi se mogel morda dotični večšak bolj seznaniti s takimi zavodi, nego ravno na Avstrijskem.

V ostalem je vsejedno le to najvažneje, da se te posojilnice čim prej osnujejo. Ali če se bode zopet tukaj pričakovala pomoči le od vlade, kakor se je skupščina izrazila, potem se bode manje gotovo še dolgo čakalo.

Narod si mora také zavode sam utemeljiti ter v tem pogledu tudi samostalno delati. A brez dvojbe bode to podjetje uspelo, če se bodo postavili na čelo vestni in podjetni mošje.

Še jeden sklep te skupščine je važen za narodno gospodarstvo, da se namreč izdela nova postava, po kateri bi se gospodarjem olajšalo žgati slivovico. To je za Slavonijo važna zadeva. Od tukaj se je nekdanj izvažala na daleč slavonska slivovica, in kolik je bil dobiček za narod. Vsega tega zdaj ni več. To domačo obrtnost je pokončala nova postava o žganju špirta, ki je jednaka za producenta na veliko po fabrikah, kakor za kmeta, ki žgá le na malo.

In tako se je zgodilo, da je narod popolnoma zanemaril svoje krasne slive, po nekih krajih jih je celo posekal, kar se ima pripisati njegovemu neznanju, saj bi bil mogel slive tudi sušiti. Ali velike sitnosti od finančnih oblastij so narod tako razjarile, da se ni hotel nič več s tem poslom baviti.

Bode li hotelo finančno ministerstvo na to pristati, da se dá narodu polajšava, je skoro neverjetno, če ravno bi morali znati zakonodavci, da je tudi v drugih državah povsod razložek v davku od sadnega in žitnega žganja, pa bi moral tudi pri nas biti.

Sl. uredništvo „Slovenca“!

Na podlagi zakona sprejmite popravek: „Slovensko društvo“ me je opravičeno svojim kandidatom proglasilo.

Na Vrhniki, dné 5. novembra 1891.

Lenarčič.

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. novembra.

Notranje dežele.

Železen obroč. Včera smo omenili, da bi bilo najbolje, bi se osnoval zopet prejšnji železni obroč. Sevoda nam marsikdo poreče, kaj takega svetovati je lahko, ali kaj drugega je, to izvesti. Ali tudi na to smo že mislili. Da smo izrekli to misel, za to so nam dali povod dogodki v češkem taboru. Govori se, da Staročehi odložé mandate. Zatrjuje se pa, da tega ne stori skupina Kvičalova. Ta skupina bode stopila pod zastavo poslanca Škarde in bode postavila svoje kandidate za vse dopolnilne volitve. Škarda se hoče bolj postaviti na svoje noge in se bode začel bajé pogajati s konservativnimi veleposestniki o skupnem postopanju v državnem zboru. Če se Škarda s svojimi pristaši približa desnici, bodo za njim kmalu šli realisti in še zmernejši Mladočehi. Tako se bode polagoma osnovala stara desnica, radikalni češki kričači bodo pa osamljeni. Desnica iz važnih političnih vzrokov radikalec ne more vsprejeti v svoje vrste. Dolžnost naših poslancev je, da iščejo zveze z zmernimi Mladočehi in tako pospešujejo omenjeni proces. To

vasi. Primimo jih, predno morejo pomoči dobiti iz mesta! Saj nas je skoro ravno toliko, kakor njih; razoborožimo jih in zbežimo!"

"Kdo pravi, da jih je tako malo?"

"Mihal Lomby, ki jim že od včera sledi, in Tobija pritruje, da je res!"

"In vi mislite, da naj jih napademo?"

"Zdi se mi prepotrebno; naši ljudje nas zapuščajo drug za drugim!"

"Torej jih bodemo napadli!" dé Peter in vzdihne; "napadli jih bodemo, ker mora biti!"

Odšel je na to s povešeno glavo, kakor obsojenec.

"Ubogi naš orel se brije", dé diplar, ki je ravno prihajal.

"Lev glengariffski mu je pogasil pogum, ker ga je z blagoslovljeno vodo poškopil", pravi stari požigalec.

"K sreči brat Irvinghton že vse vé", odgovori diplar; "povedal sem mu vse, kar se je zadnji čas pripetilo in on mi je odgovoril:"

"V treh dneh bodem prišel v ležišče in bom reveža zopet ozdravil!"

"Ej kaj!" pravi tretji, "naj se ploščevina še tako kuje in kuje, jekla se ne naredi iz nje!"

Mirno je potekel dan. Proti večeru velel je

Ponočni kralj.

Francoski spisal A. de Lamothé.

(Dalje.)

V burni obravnavi, v kateri so grajali Tobijevo postopanje, sklenili so odposlati k Petru zastopnikov, da ga prosijo, da vnovič prevzame poveljništvo. Firebrand kot najboljši prijatelj Petrov, bil je sevoda mej njimi; tudi Tobija je prosil, da bi smel z njimi, ker bi rad popravil svoj pregrešek.

A vsi vendar niso bili teh misli. Nekaj se jih je takoj odločilo, kakor Jonatan, ki je rekli, da hoče na svoj račun pobijati Angleže. Pridružila sta se mu Robinzon in Allen. Mnogo drugih se je vrnilo domov — k plugu in motiki — in v dveh dneh ostalo jih je le še jedno tretjino. — Ko bi ne bil Peter, bolj vsled svojega rodoljubja, nego vsled prošenj in zagotovil udanosti in pokorščine, vsprejel zopet poveljništva, razkropili bi se bili tudi ostali.

A bilo je prepozno. Prvotno zaupanje je izginilo; zaupal ni niti rojakom, zaupal tudi ni več pravičnosti svojih dejanj. Pred tako odločen, srčan, se zdaj ni več upal, kakor prej, premišljal je dolgo in preudarjal in rojski so naposled izgubili celo zaupanje v njegovo spretnost in sposobnost.

Bojno polje, koje so zapustili "sinovi noči", dobili so sedaj Angleži.

Lord Pinnacle je zopet prevzel vodstvo velikega lova na lopove in redkokedaj se je zgodilo, da "sinovi noči" niso imeli gmotne škode, kajti ovaduhi so škofa natanko poučili o vsakem koraku tajne družbe.

Po njegovem vzgledu napravljali so tudi drugje lov na lopove. Sevoda so "sinovi noči" pridobili še marsikako zmago — a vendar je podleglo že mnogo glavarjev takim bojem. Malo dni pozneje, ko se je Jonatan ločil od Petra, ugnali so ga vojaki na barje, kjer so ga ustrelili. Z njim je padel tudi Robinzon, drugi so se udali.

To je bil pravi resni udarec, ki je zadel "sinove noči". Zmagovalci peljali so jetnike uklenjene skozi vasi, da bi strašili irsko ljudstvo.

Firebrand je želel, da naj bi Peter rešil jetnike, kakor je njega tako drznim načinom osvobodil v Limericku; a Peter je zmajal glavo in odgovoril: "Pretekli čas je proč. Ta udarec mi je slabo znamenje naše bodočnosti; slutim, da je začetek konca; naši ljudje nimajo več zaupanja!"

"Torej se jim mora z novim sijajnim činom zopet pridobiti", odgovori Amerikanec; "ta večer bodo Angleži počivali v Clorunu, skoro zapuščeni

je po našem mnenju jedini pripomoček, da se odkrižamo liberalne vlade.

Potreba nemščine. Masaryk je nekoč spisal neko razpravo, v kateri se je izjavil, da je omiknemu Čehu potrebna nemščina in da morajo zlasti češki velikaši gledati, da si pridobé dobro znanje nemškega jezika. Nemški listi sedaj to izjavo češkega politika sevéda po svoje izkoriščajo in zasukavajo. Mi ne bodemo tukaj razpravljali, koliko je Masarykovo mnenje osnovano, saj se še spominjamo, da je nekoč najstarejši slovenski dnevnik celo za to bil, da bi se ohranil nemški učni jezik na višji gimnaziji, da se učenec dovolj nemščine naučí. Na nekaj moramo pa vendar opozoriti. Nekdaj se je tudi Rieger izjavil blizu v enakem smislu, kakor se je sedaj Masaryk, in kako so ga napadala mladočeška glasila, dr. Masaryku pa tega nič ne zamerejo. Iz tega se dá sklepati, da Mladočehem ni toliko za stvar, kakor za osebe in strankarske koristi.

Schmerling. Iz javnega življenja se umakne mož, ki je igral veliko ulogo v avstrijski zgodovini, predsednik najvišjemu sodišču, vitez Schmerling. Njegova dolgoletno, in reči moramo, tudi odločno delovanje je bilo naperjeno na to, da Avstrija postane po svojem značaju popolnoma nemška centralistična država. Na to je delal že za časa absolutizma, posebno pa ob začetku ustanovnega življenja. On je s februararsko ustavo uničil oktoberski diplom, ki se je oziral na zgodovinske pravice vseh dežel in potrebe avstrijske narodnosti. On je oče famoznih volilnih redov, po katerih smo avstrijski Slovani, če tudi smo v večini, obsojeni v manjšino. Nemška liberalna stranka se ima v prvi vrsti temu možu zahvaliti za svoje gospodstvo v Avstriji. Če tudi ni bil več minister, odkar imamo dualizem, vendar je ostal svojim načelom zvest in jih je tudi vedno kazal, posebno v gospodski zbornici. Z dualizmom menda ta mož ni bil povse zadovoljen, ker je polovico države odtegnil nemškemu vplivu. Nemci ga močno proslavljajo, ali Avstrija pa nema povoda biti vesela njegovega delovanja, ker on je mnogo kriv sedanjih narodnih preprirov, ki le slabé mož države.

Bukovina. Pravoslavni metropolit v Črnovicah jako pospešuje porumunjenje Rusinov. Tako nastavlja rumunske duhovnike na rusinske kraje. To je pa vzbudilo nevoljo rusinskega prebivalstva. Rusinski vodje so izdali nekakov manifest, v katerem obsojajo postopanje metropolitovo in zahtevajo, da se nadškofija razdeli v dve neodvisni škofiji. Rusinska naj bi imela sedež v Črnovicah, rumunska pa v Suzzavi. Dokler se pa ta razdelitev ne izvrši, naj se pa bolj ozira na rusinsko narodnost posebno pri vzgoji in nastavljanju duhovnikov in pri uradnem in cerkvenem jeziku. Sevéda bodo Rusini težko kaj dosegli, ker tudi državni organi v Bukovini bolj podpirajo Rumune, nego pa Rusine.

Vnanje države.

Rusija. Na povelje sinode v Peterburgu so pregnali štiri glavne vodje stundiškega gibanja v neki kraj blizu perziške meje, v katerem so skoro sami mohamedanci. Poleg tega se je pa odposlalo še 110 drugih privržencev raznih sekt v majhno vas v elezapotski pokrajini. Pregnanci so v največji bédi in morajo beračiti mej Tartarji in Armenci. Ruska vlada hoče torej s silo zatreti razne sekte. Tako postopanje bode pač le toliko pomagalo, da bodo privrženci raznih sekt bolj skrivali svoje mišljenje.

Francija. Nakrat se je položaj za francosko vlado precéj zboljšal. Jeden vladnih pristašev je izrazil misel, da naj bi vlada razpustila zbornico. Te besede so pa silno ostrašile radikalce. Bojé se za svoje mandate in zatorej zdaj hité zagotavljati, da

Peter možém, da se oborožé, in ko je bila popolna noč, bližali so se gozdu, ki je bil komaj dvesto korakov oddaljen od vasi, kjer so Angleži prenočevali. Vreme je bilo pusto. Droben dež je rosil, v temi so se svetile luči, ki so znamenale glavno cesto skozi vás. Tihota je vladala krog in krog.

„Kako spé!“ pravi Firebrand Petru. „Današnja zmaga bo par oni v Martello-stolpu.“

„Zdi se mi, da pretrdo spé, — da bi v resnici spali!“ odvrne kralj noči.

„A, naj spé ali bdé, to pa dobro vém, da nas ne pričakujejo.“

„Morebiti!“

„Vi ste jako sumljiv!“

„Ne preveč!“

„Nekdaj niste bili tako zeló!“

„Nekdaj in danes, dragi mi Firebrand, in uzrokov tudi imam, da ne verjamem vsakemu poročilu!“

„Kaj torej ménite storiti?“

„Prepustiti ménim vam poveljništvo naše čete mejtem pa grem, da se sam prepričam. Ako me ne bode nazaj, zbežite s četo nazaj v gore!“

Kapitan mu ni odgovoril; mislil je, da Petrov strah izvira iz njegove slabe volje ali kake bolehnosti. Zato mu tudi ni branil, ko je odšel; postavil

ne nameravajo vreči vlade. Vsi radikalni listi sedaj pišejo, da dežela ne želí razpusta zbornice, temveč le pričakuje uspešnega dela.

Anglija. V Angliji so bile sedaj občinske volitve. Liberalna stranka je pridobila precej glasov. Iz tega se dá sklepati, da se javno mnenje na Angleškem vedno bolj nagiblje na liberalno stran. Socijalisti neso zmagali z nobenim svojim kandidatom. Izvoljenih je pač nekaj zmernejših delavcev.

Brazilijska. Razmere v Brazilijsi so skrajno neznosne. Kongres in vlada se že dolgo prepireta zaradi pravice predsednikovih, pa še drugi razpori so v deželi. Prebivalstvo ni zadovoljno z republikanskimi uradniki. V več krajih so že bili nemiri. Prišlo je že tako daleč, da je predsednik zopet proglasil diktaturo, in to opravičuje v posebnem manifestu. Kongres je vlada razpustila. Nove volitve se najbrž ne bodo vršile v posebno lepem redu. Vse kaže, da se v Brazilijsi pripravlja vstaja, ali jo pa že imajo.

Izvirni dopisi.

Iz Rima, 1. novembra. (Raznoterosti.)

Tako smo torej srečno pometli mesto za francoskimi romarji. Odšli so v svojo domovino in tisti, ki so hoteli imeti „škandal“, so svoj namen vsekako dosegli. Ali prebivalcem rimskega mesta s tem ni bilo ustrezno. Upali so, da si odpomorejo nekoliko ob romarjih, in tako je kazalo za enkrat prav dobro kramarjem, gostilničarjem, izvoščkom itd. Žal, da je prevrat tako hitro nastopil! In sedaj vidiš, na vsaki postaji, kako vozniki klaverno s svojim konjem vred pobešajo glavo in — čakajo, kdaj se jih kdo usmili in jim da zaslužiti nekaj soldov. Razprodaje se zadnji čas očividno v mestu množé. Skoro je težko najti ulice brez usodnega napisa na tej ali oni hiši: Liquidazione. V resnici obžalovanja vredne so te razmere. Zaradi nekaj desetih zlikovcev mora trpeti večina srednjega stanu. Revez je pač vedno — spodaj.

Današnji in jutrnji dan se tudi pri nas ljudstvo v gostih tolpah pomika na pokopališče zunaj mesta v „Campo Verano“. Velikansko groblje je v ta namen zares dostojno okrašeno, ceste primerno prirejene, grobi razsvetljeni; povsodi se kaže, da so Rimljani jako zavzeti za gomile svojih pokojnih. Tudi molitve za mrtve se dostojno opravljajo. „Le to je obžalovati,“ piše današnja „Voce“, da jih je mnogo, ki zlorabijo celó ta sveti kraj v politične demonstracije. Z zastavami se zbirajo okrog gomil nekdanjih bojevnikov za zedinjeno Italijo; tam se govori in poje, kriči in zabavlja . . . Te dni že prišla je tolpa razposajenih zlikovcev na pokopališče z zastavo, na kateri je bila podoba satanova ter uganjala ondi svoje burke na čast junakom, ki so se za svojega življenja borili za „svobodo in rešitev“.

Zadnje dni je pihala po mestu tako grozovita, mrzla burja, da bi bil človek menil, da smo na Krasu. Podrla je na Janikulu hrast, pod katerim je posedal zadnje dneve temnega svojega življenja pesnik Torquato Tasso. Drevo se je vsled tega imenovalo Tassov hrast, in ker so mu stregli in s podporami obdali, ohranil se je do sedaj. Znamenito je bilo drevo tudi vsled tega, ker je baje pod njim zbiral „naš svetnik“ — kakor pravijo Rimljani — sveti Filip Neri rimske otročaje ter jih

je četo ob kraju gozda, da je bila pripravljena za boj.

Pol ure je preteklo, ne da bi se bil slišal kak glas. Možjé, ki so ležali v mokri travi, jeli so že godrnjati. V trenutju pa se zaslíši glas, ki je odmeval v tihí noči: „Rešite se! Izdani smo!“

Ob enem se zasveti plamen in razsvetli za trenotje vás, pred katere je stala četa topničarjev pred topovi, ki so bili obrnjeni proti gozdu. Strel zagrmi, kroglja zažvižga nad njimi in udara v hrastovo deblo.

„Hurá! Smrt Angležem! Rešimo si voditelja!“ zakliče Firebrand in hití — v jedni roki sabljo, v drugi samokres držeč — sovražniku naproti. A komaj je storil 50 korakov, zadene ga kroglja in mrtev obleži.

Videti mrtvega kapitana, prestrašilo je četo in spustila se je v beg; ž njimi tudi Tobija Hoppy.

V temini Peter ni mogel videti izgube, ki je zadela njegovo četo — a tudi Angleži še niso slutili važnosti svoje zmage.

Preteklo je celó nekaj ur, predno so spoznali, da je njih jetnik sam — kralj noči!

Tom Lally ga je spoznal in izdál, da bi dobil nagrado, ki je bila razpisana za njegovo glavo.

(Dalje slédi.)

zunaj na prostem poučeval v verskih resnjacah. — Priznavati moramo, da so Rimljani dokaj zavzeti za ohranitev starih spominov. In tako so sklenili, da ohranijo tudi drevo v bližnjem samostanu pri svetem Onofriju, kjer se hrani več spominov imenovanega pesnika.

Včeraj popoldne nas je zapustil mil. gosp. škof Fran Sogaro, apostolski vikar v Sudanu. Mudil se je v našem zavodu nad mesec dni, oskrbujoč in pripravljajoč razne pripomočke za svoj misijon. Poln apostolske gorečnosti pripovedal nam je marsikaj o misijskih zadevah med zamorci, o generalu Gordonu itd. Zagotavljal nam je tudi, da spomin na pokojnega rojaka našega, J. Knobleharja, še vedno živi v krajih, kjer je deloval. Vročina je ob poletnem času ondi tako huda, da ljudem dostokrat sapa jemlje in da se jih mnogo vsled tega zaduši.

Srečno pot in blagonosno delovanje vrlemu misijonarju v zamorskih deželah!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. novembra.

(Kdo laže?) Včerajšnji „Slovenski Narod“ je z ozirom na izjavo „Kat. političnega društva“, v kateri trdi, „da je gosp. J. Lenarčič na izrecno vprašanje zaupnika konservativne stranke izjavil, da kandiduje na svojo roko in ne kot kandidat „Slov. društva, katero ga je torej popolnoma neopravičeno proglasilo svojim kandidatom“, priobčil gosp. Lenarčiča brzojavko, ki se glasi: „Kot kandidat „Slov. društva“ se vdeležim v nedeljo s hoda v Postojini.“ Ob enem nam je gospod Lenarčič poslal popravek, katerega smo priobčili na drugem mestu. Ne vemo, ali je večja frivolnost „Slov. Nar.“ ali strah g. Lenarčiča. Na našo prošnjo je šel znau vrhniški narodnjak v torek zjutraj gosp. Lenarčiča vprašati, ali kandiduje na svojo roko. Dobili smo ob 11. uri dopoldne isti dan brzojavko: „Na svojo roko! „Slov. društvo“ se je kandidaturi pridružilo.“ Na podlagi te jasne izjave je sklenil odbor „Katoliško-političnega društva“, da ne proglasi svojega kandidata iz navedenih uzrokov. Ker nam je včerajšnji „Narod“ predbacival neresnicoljubnost in nepoštenje, vprašali smo danes zopet brzojavno našega g. zaupnika, ki nam je takoj odgovoril nastopno: „Pri gosp. Lenarčiču bil sem osebno, in sam se je meni izjavil, da kandiduje na svojo roko. „Slov. društvo“ podpira kandidaturo. Če treba, dokazem.“ — Vprašamo torej: Kdo laže? Pomilujemo gospódo, ki si hoče z lažmi in kleveto pomagati iz zadrege. Poštenost pač zahteva, da nam odgovorite na to vprašanje.

(Par mobile fratrum) sta „Slov. Narod“ in „Neue Fr. Presse“. Včerajšnja dunajska židinja z vidnim veseljem poroča o „fulminantnem“ članku „Slov. Naroda“ proti slovenskim državnim poslancem. Z enako radostjo poroča glasilo židovskega kapitala o telegramih in dopisih, katere objavlja naše radikalne gospóde glasilo v podkrepljenje svoje vrtoglave politike. Naši radikaleci, ki so močni za razpor, a slabi za delo, iz svojeglavnosti gotovo tudi sedaj ne bodo priznali, da s svojo taktiko le na nemško-liberalni mlin obračajo vodo. Pač velja tudi v tem slučaju: Similis simili gaudet! Cestitam pokroviteljem „Slov. Naroda“ na tej družbi.

(Slovenski državni poslanci.) „Slov. Gospodar“ piše v zadnji številki: „Narodno-napredna stranka dela na to, naj izstopijo slov. državni poslanci iz „kluba konservativcev“, in iz večih mestic in trgov (?) pritrjujejo temu „volilci“, ali hudomušni ljudje vedó, da so to le — agentje „Slavije“. Mi ne vemo, kaj je na tem resnice, toliko pa znamo, da sedaj ni čas ugoden za to, da se osnuje „jugoslovanski klub“. Tak bi bil pač po volji nemških liberalcev, kajti potem dobimo nemško liberalno vlado.“

(Popravek dr. Neckermanna.) Iz Celja se nam piše. Celjski župan dr. Neckermann poslal je popravek telegrama o obsodbi odbornikov „Celjskega Sokola“, češ, da ni res, da je celjski mestni urad tožil odbor „Celjskega Sokola“ zaradi razžaljenja urada; da ni res, da bi mestni urad odstopil od katerega članka obtožbe. — V pojasnenje te zadeve konstatujemo, da je mestni urad z dopisom z dné 10. novembra 1890, števil. 188/praes., zahteval od državnega pravdníštva, naj ono toži podpisatelje pritožbe. S predlogom z dné 3. decembra 1890 predlagal je v zmislu čl. V. zakona z dné 17. decembra 1862, števil. 8 drž. zak. de 1863, državnega pravdníštva funkcionar, naj se odborniki „Celjskega So-

kola": dr. Jos. Vrečko, dr. Ivan Dečko, dr. Dragotin Treo, drd. Jos. Georg, Milan Hočevar, drd. Andrej Dominkuš in Franc Lončar tožijo zaradi 24 (štirinadvajset) točk pritožbe na namestništvo. (Vsebinsko te pritožbe priobčil je „Slovenec“ v številki 251 z dne 3. t. m.) Z dopisom z dne 19. oktobra 1891 odstopil je pa obtožitelj ne manj kakor od 20 (dvajset) točk obtožbe, vsled česar je c. kr. okrajno sodišče v Celju s sklepom z dne 29. oktobra 1891 zaradi 20 točk kazensko obravnavo ustavilo, to je, gledé vseh v obtožbi navedenih fakt, ter je obravnava bila samo zaradi storjenih zaključkov, da so namreč odborniki „Celjskega Sokola“ prepričanja, da je mestna policija celjska bila nezmožna, vzdržati red in varnost, in da tudi niso opazili, da je ona za to imela resno voljo. — Taka je ta zadeva, ter konstatujemo le, da se niso upali tožiti zaradi nobenega fakta in da se je s tem priznala njih resničnost, ker bi njih drugače obtoženi odborniki dokazali, kar so itak storiti ponudili. Takov dokaz resnice pa ni bil nekim gospodem všeč, in zato se ni zaradi nobenega fakta ne toževalo, ne obravnavalo.

(„Dijaška kuhinja“ v Ptujju) je ustanovljena. Predsednik je g. dr. Jakob Ploj, odvetnik; podpredsednik in blagajnik gospod Majcen Ferdo; zapisnikar g. L. Kunstek. P. n. gospodje, ki so blage volje, to društvo podpirati, prosijo se, da pošljajo svoje doneske blagajniku gosp. F. Majcenu, veroučitelju nižje gimnazije v Ptujju.

(Podporno društvo za slovenske visokošolce) na Dunaju ima svoj letošnji občni zbor v soboto, 14. t. m., ob 8. uri zvečer v gostilni „zur Kugei“, X. Am Hof. — Vabijo se vsi udje k udeležbi. Gostje dobro došli!

(Katol. politično društvo v Konjicah) bode v nedeljo dne 15. t. m. ob treh popoldne zborovalo v dvorani „Posojilnice“ po naslednjem vspredu: 1. Volitev novega odbora. 2. Govor o političnem pregledu. 3. Poročilo o delovanju deželne zbornice. 4. Razni nasveti.

(Premeščen) je vojaški duhovnik č. g. Luka Senjak iz Sarajeva v Maribor.

(Spreobrnitev.) Dne 16. oktobra je bila devetnajstletna luteranka Ana Burger v frančiškanski cerkvi v Mariboru sprejeta v sveto katol. cerkev.

(Požar.) Dne 25. oktobra je ogenj uničil gospodarska poslopja Tomsza Bolžarja, posestnika v Brstju pri Ptujju, in segel tudi na poslopja treh sosedov. Škode je nad 4500 gid.

(Vabilo.) Dne 15. oktobra t. l. ob 4. uri popoldne se bode v pivarni g. Simona Kukca na Laškem stalno ustanovila podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za „Laški trg in okolico“ s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav gostov. 2. Govor o pomenu „družbe sv. Cirila in Metoda“. 3. Volitev stalnega odbora. 4. Sprejem novih udov. Po zborovanju prosta zabava in petje. — Da bo zborovanje sijajno, vabi pristrčno vse iskrene prijatelje družbe in narodnega gibanja na Laškem začasni odbor.

TELEGRAMI

Dunaj, 5. novembra. Na pritožbe, da ni češke božje službe na Dunaju, je odgovoril minister Gautsch, da je to notranja cerkvena zadeva in da se državna bogo-

častna uprava ne more vtikati v cerkveno avtonomijo.

Dunaj, 6. novembra. Zjutranji buletin o nadvojvodinji Margareti: Noč precej mirna, vendar manj spanja. Zjutranja gorkota 38-9, utrip 106. Telesne moči primerne.

Pulj, 5. novembra. Tukajšnji državni telefon je bil danes otvorjen.

Lvov, 6. novembra. Deputaciji občinskega sveta in deželne odbora sta se odpeljali na Dunaj izrazit cesarju zahvalo za dovoljenje medicinskega oddelka na vseučilišču.

Atene, 6. novembra. Avstrijska fregata „Radecky“, poveljnik podadmiral Rohrscheidt, je sinoči priplula.

Waterford, 5. novembra. Povodom prihoda poslanca Dillona bil je pretep med parneliti in protiparneliti. Do 150 oseb je ranjenih.

Piccoli-jeva tinktura za želodec
je mehko, toda ob enem uplívno, delovanje prebavnih organov vrejšaje sredstvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odpretje. — Cena steklenici 10 kr. (300—228)

Tujci.

4. novembra.

Pri **Matiču**: Gultner, tovarnar; Soukup, inženér; Tramas, poročnik; Reisz, Pressburger, Krajinik, Schild, Menkuš, Rigert, trgovec; Atlas, Weiss, Eisler, Robitabek, potovalci, z Dunaja. — Mayer, nadporočnik, in Winkler, stotnik, iz Celvoca. — Wenedikter in Schelesnik, poročnika, iz Kočevja. — Visentin, zasebnik, iz Poreča. — Fleischman s soprogo iz Požuna. — Vitez Guggenthal s soprogo iz Gorice. — Jelinek, potovalec, iz Brna. — Grüner, trgovec, iz Lipsije. — Müller, trgovec, iz Pulja. — Zahradka, trgovec, iz Liberec. — Terpotic, ravnatelj, iz Trbovelj. — Müller, poročnik, iz Ljubljane. — Glöckner, trgovec, iz Trsta.

Pri **Soni**: Kafka, sotrudnik lista „Wiener Allgem. Zeitung“; Meyer, Helm, Herz, Rolistolek, Komoly, trgovec, z Dunaja. — Karpeles, trgovec, iz Prage. — Jurec, trgovec, iz Ptujja. — Fischer, trgovec, iz Budimpešte. — Bettlheim, trgovec, iz Vel. Kaniže. — Goldschmid iz Križevcev. — Pick, slikar, iz Hamburga. — Beebert, slikar, iz Antwerpna. — Wallowich, tajnik, iz Gradca. — Hartman z Reke. — Kukovec, trgovski pomočnik, iz Celja. — Visconti, sod. pristav, iz Metlike.

Pri **Južnem kolodvoru**: Tomsche z Dunaju. — Vončina iz Idrije. — Mayer, uradnik, iz Kranja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrivna na 24 ur
opazovanja	razkometi v mm	temperatura po Celsiusu			
1. u. zjut.	740 1	-1.0	brezv.	oblačno	1.00
5 2. u. pop.	741 6	4.4	sl. jvzh	"	sneg
9. u. zveč.	744 2	0.4	brezv.	"	

Srednja temperatura 13°, za 4:8" pod norm. l. m.

Javno zahvalo

izraža misijonska družba sv. Vincencija Pavljanskega za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu umrlega čast. gosp.

Josipa Premoža.

V Ljubljani, dne 6. novembra 1891.

Izidor Pertl,
superior.

(1)

Umrli so:

3. novembra. Marija Eberl, zasebnica, 68 let, sv. Petra cesta 6, kap.

4. novembra. Marija Tertnik, delavčeva hči, 12 let, Poljanska cesta 60, morbus Brigthi. — Jožef Premož, misijonarski duhovnik, 71 let, Travnikiške ulice 1, ostarelost. — Ivana Grošel, uradnega sluga hči, 16 dni, na Bregu 6, oslabljenje.

Jubilejske ustanove.

Povodom praznovanja 40letnice vladanja Nj. Velikaustva cesarja Frančiška Jožefa I. ustanovila je trgavska in obrtniška zbornica

8 ustanov po 25 goldinarjev za onemogle obrtnike vojvodine kranjske.

Te ustanove se s tem za leto 1891. razpisujejo.

Prošnje naj se podpisani zbornici do 20. novembra t. l. določijo, priloži naj se jim pa od župnijskega in občinskega urada potrjeno dokazilo, da je prositelj bil obrtnik, da zdaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog.

V Ljubljani, dne 22. oktobra 1891.

Trgavska in obrtniška zbornica za Kranjsko. (1440) 3-3)

Ta tovarna izdeluje poprav nizki ceni cerkvene orglje in harmonije

Glasovi so silno lepi in sestava jako močna. Volačevalni pogoji so ugodni.

Centki orgelj in harmonijev pošiljajo se zastoj.

V kratki dobi 16 let narejenih je bilo blizo 300 novih orgelj, med temi bilo je več velikih, kar je najboljši dokaz o izvrstni zmožnosti in reselnosti te tvrdke. (24—21)

Prečast. gosp. Anton Trepal v Rovtjah, pošta Logatec, daje naročnikom iz Kranjske, Koroske in Spodnje Štirske vsa potrebna pojasnila in dobre svete gledé na izvršitev izdelkov naše tvrdke. Omenjeni gospod vsprejema tudi naročila ter nam jih neposrednje vpošlja.

Dunajska borza.

Dne 6. novembra.

Papirna renta 5%, 16% davka	91 gid. 45 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	91 " 25 "
Zlata renta 4%, davka prosta	108 " 50 "
Papirna renta 5%, davka prosta	102 " 05 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gid.	1010 " — "
Kred. tne akcije, 160 gid.	277 " 25 "
London, 10 funtov strl.	117 " 70 "
Napoleonor (20 fr.)	9 " 36 "
Cesarski cekini	5 " 60 "
Nemških mark 100	57 " 80 "

Dne 5. novembra.

Ogerska zlata renta 4%	103 gid. 35 kr.
Ogerska papirna renta 5%	109 " 95 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gid.	134 " 50 "
5% državne srečke l. 1860., 100 gid.	146 " — "
Državne srečke l. 1864., 100 gid.	181 " 50 "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 " 25 "
Zastavna pisma " " " " " " " 4 1/2%	100 " 20 "
Kreditne srečke, 100 gid.	184 " — "
St. Genois srečke, 40 gid.	61 " — "

Ljubljanske srečke, 20 gid.	20 gid. 50 kr.
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gid.	16 " 75 "
Rudolfove srečke, 10 gid.	19 " 50 "
Salmove srečke, 40 gid.	59 " — "
Windischgrazove srečke, 20 gid.	48 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gid.	149 " 75 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2792 " — "
Akcije južne železnice, 200 gid. sr.	86 " 75 "
Papirni rubelj	1 " 18 1/2 "
Laških lir 100	45 " 50 "

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju, I., Wollzeile številka 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje glavnice priporočamo:

4% gališke propinacijske zadolžnice.

4 1/2% zastavna pisma peštanske ogerske komercionalne banke.

4 1/2% komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.

Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

Zemljiških srečk dobitkovni listi.

Na leto 4 žrebanja.

Žrebanje že 16. novembra.

Glavni dobitek 45.000 gid. av. velj.

3 komadi le na 30 obrokov à gid. 3—

5 komadov " " 30 " à gid. 5—

10 " " 30 " à gid. 10—